

Lleisiau'r rhai sydd â phrofiadau personol o ddigartrefedd a niwed yng Nghymru:

Llywio gwaith atal ac ymateb

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Mathau o ddigartrefedd

- ◆ Diffyg tai digonol
- ◆ Byw mewn tai is-safonol neu anaddas
- ◆ Cysgu allan
- ◆ Dim hawl i aros
- ◆ Y digartref cudd
(e.e. cysgu ar soffas, gwely a brecwast dros dro)

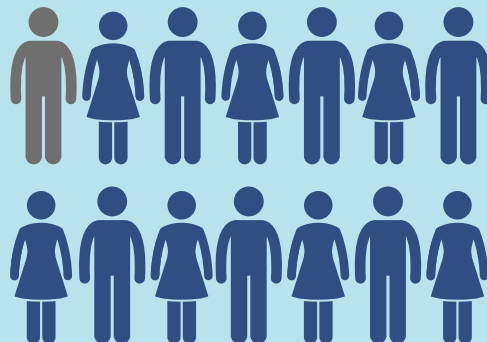
Gall digartrefedd fod yn

- Gronig (tymor hwy)
- Episodig (aml)
- Drosiannol (unwaith)

Nifer yr achosion o ddigartrefedd yng Nghymru

Mae gan 1 o bob 14 (7%) brofiad byw o ddigartrefedd

Achosion digartrefedd

Ffactorau strwythurol

Diffyg tai fforddiadwy

Diweithdra

Newidiadau mewn cefnogaeth gymdeithasol

ACHOSION

Ffactorau unigol

Anfantais (e.e. tlodi, afiechyd, diffyg addysg)

Hanes bywyd (e.e. niwed yn ystod plentynod)

Digwyddiadau bywyd (e.e. teuluoedd yn chwalu)

Y rhai sydd fwyaf mewn perygl o fod yn ddigartref

Ymadawyr gofal

Ymadawyr y carchar

Tlodi plentynod

Ychydig iawn o gefnogaeth gymdeithasol

Niwed yn ystod plentynod/teulu camweithredol

Mae afiechyd yn achos ac yn ganlyniad i ddigartrefedd

Afiechyd

Salwch meddwl

Salwch corfforol

Camddefnyddio sylweddau (alcohol a chyffuriau)

ALLGÂU CYMDEITHASOL

YMCHWILIADAU IECHYD

Digartrefedd

Problemau iechyd lluosog

Pobl sy'n profi digartrefedd

o'i gymharu â'r boblogaeth gyffredinol

4X
Defnydd o uned Damweiniau ac Achosion brys

Mae pobl sy'n cysgu allan yn fwy tebygol o farw'n gynamserol o'u cymharu â'r boblogaeth gyffredinol

Oedran marwolaeth cyfartalog pobl sy'n ddigartrefedd yw

44 oed
i ddynion

42 oed
i fenywod

o'i gymharu â

76 oed
i ddynion

81 oed
i fenywod

yn y boblogaeth gyffredinol

Profiadau niweidiol yn ystod plentynod (ACEs) a gwynnch plentynod

Camdriniaeth plant

Cam-drin geiriol
56%

Cam-drin corfforol
53%

Cam-drin rhywiol
28%

Rhieni yn gwahanu
54%

Salwch meddwl
42%

Trais yn y cartref
49%

ACEs yn y cartref

Nifer yr achosion o brofiadau niweidiol yn ystod plentynod i'r rhai sy'n ddigartref

Esgeulustod emosïynol
30%

Esgeulustod corfforol
20%

Camddefnyddio alcohol
32%

Camddefnyddio cyffuriau
19%

Carcharu
13%

1+ ACEs

87%

46%

4+ ACEs

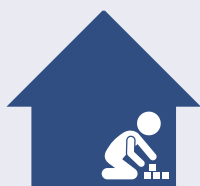
50%

11%

Y boblogaeth ddigartref

Y boblogaeth gyffredinol

O'i gymharu â phobl heb brofiadau niweidiol yn ystod plentynod roedd y rhai â phedwar neu fwy

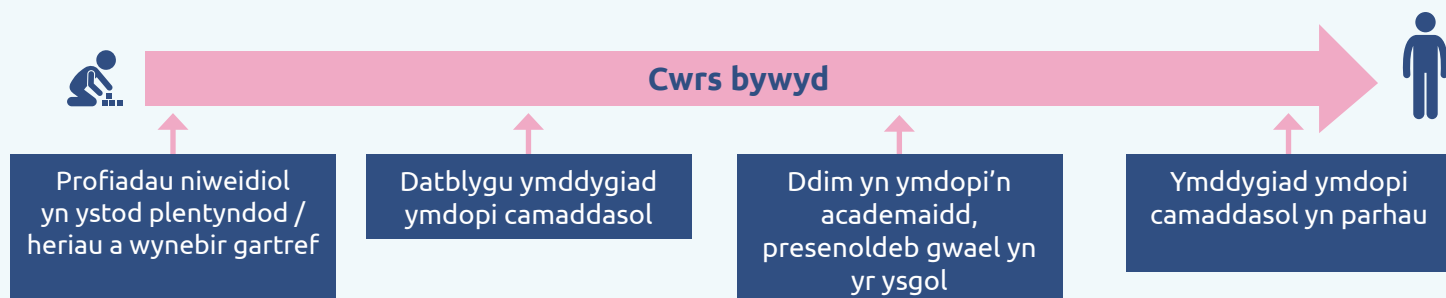
16x
yn fwy tebygol o fod â phrofiad o fod yn ddigartref

8x

Mae hyn yn haneru ym mhresenoldeb asedau gwynnch plentynod amddiffynnol

Atal digartrefedd trwy'r cwrs bywyd

Mae blynyddoedd cynnar/ysgolion ac oedolion y gellir ymddiried ynddynt yn hollbwysig wrth gefnogi plant sydd wedi dioddef profiadau niweidiol yn ystod plentynod.

Mae angen i wasanaethau trwy'r cwrs bywyd fod â gwybodaeth am brofiadau niweidiol yn ystod plentynod ac mae'n rhaid iddynt allu ymdopi ag ymddygiad niweidiol sy'n deillio o brofiadau niweidiol yn ystod plentynod.

Gwytnwch mewn plentynod - ffactorau amddiffynnol

Yn perthyn i gymuned

Perthynas ddibynadwy ag oedolyn sefydlog

Athrawon a gweithwyr ieuenctid cefnogol

Teulu cefnogol

Datrys problemau

Rhwystrau rhag cefnogaeth

Neb yn gwrandao arnoch

Ofni'r canlyniadau

Diffyg ymddiriedaeth

Ddim yn gweld y person y tu ôl i'w ymddygiad

Y plentyn ddim yn cydnabod niwed

Mae ymyrraeth gynnar sy'n atal profiadau niweidiol yn ystod plentyndod, ynghyd â **grymuso ac adeiladu gwytnwch** mewn plant sydd mewn perygl, yn debygol o gyfrannu at **leihau perygl digartrefedd** a dylai fod â **dull cydweithredol amlasiantaethol** er mwyn sicrhau newid cynaliadwy.

1 Adeiladu capasiti yn y gwasanaethau ar draws y gwahanol sectorau er mwyn cymryd dull gweithredu amlasiantaethol, wedi'i seilio ar drawma, tuag at y plentyn neu'r oedolyn bregus

2 Defnyddio ymwybyddiaeth o effaith niwed yn ystod plentyndod ar fregusrwydd diweddarach mewn oedolion fel bod yr holl wasanaethau sy'n dod i gysylltiad â phlant a phobl ifanc yn fwy gwybodus er mwyn sicrhau atal cynnar

3 Mynd i'r afael ag anghenion cymorth plant ac oedolion bregus sydd wedi cael eu heffeithio gan brofiadau niweidiol yn ystod plentyndod yn well

4 Cefnogi lleoliadau blynyddoedd cynnar i weithio mewn ffordd sy'n seiliedig ar drawma ac i gydnabod bregusrwydd, sy'n canolbwyntio ar gefnogi'r plentyn a'i deulu

5 Cydnabod gwerth athrawon, gweithwyr cymorth a systemau cymorth cymunedol wrth sicrhau ymyrraeth gynnar a chefnogaeth sy'n seiliedig ar drawma

6 Cyrff cyhoeddus yn gweithredu Dull Hawliau Plant i gefnogi plant sydd mewn peryg